

bist ogsaa komme til endnu mindre Udgifter, og disse to Ting maa jo ses i Sammenhæng. Vil man se, hvorledes Landbrugets Tilstand var i 50erne og 60erne og sammenligne dets Indtægter og Udgifter den Gang med nu, tror jeg ikke, der er Spor af Tvivl om, at Landbrugets økonomiske Tilstand var bedre ogsaa den Gang. Det ærede Medlem fremhævede — og det have jo Lovens Modstandere i det hele haft ret travlt med — at den Hjælp, dette Lovforslag vilde yde, var for ringe. Et Beløb af 25 Kr. for en lille Bondegaard, sagde det ærede Medlem, Herregud, hvad er det! Kan det hjælpe Landbruget ud af dets Nødstilstand. Nej, saamænd kan det ikke, og det har heller aldrig nogen af os, som have indbragt Lovforslaget eller sluttet os til det, paa- staet. Saa store Brød have vi paa ingen Maade slaet op. Vi have kun i al Beskedenhed ment, at der var Tale om en Betteelse, men ikke om en Afhjælpning af Landbrugets Nød eller den Slags store Ting. Det, som for mig er Hovedsagen her, er, at hvis vort Forslag vedtages, saa komme vi endelig en Gang til at vende Bognen. Nu er det i en Række af Aar gaaet saadan, at Udgifterne bestandig ere stegne, særlig Kommunens Udgifter fra Aar til Aar. Vedtages dette Forslag, saa kommer dog omsider det Øjeblik, da man lærer i en modsat Retning. Det kan det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds være overbevist om, at under Forhold, hvor man har været vant til hvert Aar at se større kommunale Udgifter end i det foregaaende Aar, vil det blive følt som en Betteelse og blive modtaget med virkelig Taknemlighed, at man nu endelig en Gang gaar den modsatte Vej og faar Byrderne formindskede, selv om det ikke er noget, der kan redde Gaard og Hus og Hjem — det ved jeg meget godt, det ikke er. Jeg mener ogsaa, vi maa lægge særlig Bøgt paa det andet Moment i Vindringsforslaget i Ud- jævnningen mellem Kommunerne. Her kan virkelig være Tale om at gøre noget alvor- ligt, naar saa stort et Beløb som 1,125,000 bliver stillet til Amtsråadenes Disposition til dermed at støtte Kommuner, som have de haardeste Byrder og de færreste Indtægter, og hvor Trangen altsaa er størst. Det vil føles ganske anderledes end de 3 Kr. pr. Tønde Hartkorn, som blev fremhævet, eller de 6 à 6½ Kr., som det er for hele Aaret. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds (Scharling) var overbevist om, at Hjælpen maatte komme som Laan, hvis det skulde batte; men dette Forslag udelukker ikke i mindste Maade dette Forslag, som

den højtærede Finansminister er fremkommen med, og som vil saa sin Behandling paa Tillægsbevillingsloven. Jeg kan ikke indse, hvorfor de to Forslag ikke kunne gaa ganske jævnsides, det ene spænder ikke Ben for det andet. Det ærede Medlem havde naturligvis Ret, naar han fremhævede, at det statistiske Materiale for Udmaalningen af Stattebyrdens Forhold til Statteevnen, er meget utilstrækkeligt. Det fremhævede jeg jo ogsaa selv i mit Foredrag; men vi have det nu en Gang ikke bedre. Det ærede Medlem maa jo ogsaa huske paa de Ord, jeg sagde til, og som han vist heller ikke kan modbevise, at den Afvigelse, der mulig er foregaaet fra den Gang til nu i Forholdet mellem Statte- byrden paa Land og i By, ganske sikkert er i Landets Disfavor. Paa Grund af det Tryk, Landbruget har lidt under i de senere Aar, er Forholdet snarere blevet det, at Landbruget er ringere stillet i Forhold til Byerne end omvendt, saa jeg er for, saa vidt fuldt berettiget til at anvende dette Mate- riale her, som jeg er vis paa, at det ikke giver en ugunstigere Balance for Landets Vedkommende end den virkelige. Det ærede Medlem vilde endvidere lige som lægge mig i Munden, at denne Lov skulde være moti- veret ved Fattigloven og Alderdomsfor- gørgelsesloven. Det er imidlertid en Misfor- staaelse, som jeg ogsaa tror, den højtærede Indenrigsminister noget bevægede sig i; det er slet ikke Motivet til Loven. Naar vi have nævnt de ved disse Love fremkaldte Udgifter, saa er det ikke som Motiv for at give Tilskuddet til Kommunerne, men som en Norm for Fordelingen af det, og jeg tror nok, at haade ærede Medlemmer og den højtærede Minister ville indrømme, at det er en ganske god Norm, naar man skal skønne over, hvilke Kommuner der ere mere træn- gende end andre. Man kunde naturligvis ogsaa have sagt, at Beløbet skulde fordeles efter Amtsråadenes Skøn; men vi have troet, at man vilde naa et bedre og sikrere Resultat ved at fastsætte en bestemt Norm; derved udelukkes ogsaa Vilkaarlighed. Det er dog ikke saaledes at forstå, som om dette er en maaferet Form, hvorved man vilde forsøge det Tilskud, som gives i Henhold til Alder- domsforførgelsesloven.

Saa gentog det ærede Medlem jo dette, at hvis det skulde være reiskerligt, maatte alle Kommuner have lige meget. Det tror jeg at have modbevist i mit første Foredrag. Retfærdigheden ligger deri, at Stattebyrden kommer til at staa i et nogenlunde rimeligt Forhold til Statteevnen, og jeg tror at have paavist, at Landbrugets Statteevne paa Grund af visse ydre Forhold, som der ikke